

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piata mare Nr. 22. — „Gazeta“ ese:
Jol'a si Duminec'a.

Prețulu abonamentulu:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. v. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu seu
28 franci.

Anu lu XII.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:
una serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 85.

Joi, 7 Novembre 26 Octobre

1878.

Vermele neincrederi.

Brasiovu, 5 Novembre 1878.

Vermele neincrederi ródé la radacin'a state-
loru, a natiuniloru, a familieloru moderne. O apa-
rintia trista dér' generala. Pe tóte terenele, pe
celu financiariu, economicu, politicu, socialu si
chiaru si pe celu scientificu se manifesta acést'a
bóla a timpulu. Scriitorii moderni sustienu, ca
er'a, in care traimu, este o „era de transitie“,
candu, cá se intrebuintiamu unu exemplu din viét'a
practica. se petrece o fierbere a mustulu, din care
are se ésa vinulu bunu de prim'a calitate. Asia
si societatea de adi, se dice, percurge acumu unu
processu de fierbere, de cristalisare. In stadiulu
acést'a e in adeveru fórté greu a deusebi conturile,
a ficsá marginile, pana unde se póte estinde po-
terea diferiteloru elemente, cari se amesteca si se
combata unele cu altele. Astadi nimicu nu mai
pare marginitu, nici o consideratiune, fia morala,
fia de dreptu seu religiósá, nu mai póte pune sta-
vila torentelui nedumeritu, care rupe totu ce i se
pune in cale. Este acést'a — amu poté dice —
unu stadiu alu progressulu fora margini, unu
processu, care nu scimu ce va scóte la lumina,
care produce in noi numai simtiementulu turbure
alu neincrederi.

Nu e mirare dér', déca acést'a neincredere este
la culme in relatiunile politice dintre state si po-
póre, de unde fora de aceea niciodata n'a lipsitu de totu.
In politica amu ajunsu asia departe, incatu ministrii
diferiteloru state mari si mici au declarat nu numai
odata ca tractatele nu mai au nici o valóre, ca
astadi popórele se potu basá numai pe baionetele
si tunurile loru. Amu vediutu ce valóre a avutu
promissiunea solemnela ce-a dat'o Tiarulu si gu-
vernulu Rusiei miculu statu romanu in conven-
tiunea dela Aprilie 1877, amu vediutu cumu s'a
tíenutu seu mai bine disu cumu nu s'a tíenutu
acestu legamentu intre doue popóre, cari si-au
versatu impreuna sangele pe campile Bulgariei.
Dér' ce se mai vorbimu de conventiunea russo-ro-
mana candu insusi tractatulu dela Berlinu incheiatu
in numele a totu puterniculu Dumnedieu este
amenintiatu de aceeași sórte! — Intrebamu inse unde
póte domni o mai mare neincredere cá la noi?
Candu citesci cele ce se scriu si se vorbescu in
press'a si in adunările monarchiei nóstre, tí se
scóla perulu in capu si credemu a nu merge pré
departe, déca afirmamu, ca nicairi in tóta Europ'a
vermele neincrederi nu a rosu atatu de afundu,
cá tocmai la trupin'a societati nóstre. S'au pe-
trecutu de curendu atatu in Camer'a din Pest'a
catu si in Senatululu imperialu din Vien'a unele
scene, cari arunca o lumina fórté nefavorabila
asupra giurstariloru nóstre politice si sunt de na-
tura a compromite chiaru parlamentarismulu austro-
ungaru.

Nu este nimicu nou, candu vedemu, ca oposi-
tionalii de dincóce si de dincolo de Lait'a ataca
cu vehementia politic'a guvernulu. Acést'a se in-
templa in tóte parlamentele lumei. Dér' candu
limbagiu, de care se folosesc opositiunea, devine
atatu de aspru, candu acuzarile, ce se arunca in
contra guvernulu, sunt de-o natura atatu de com-
promitiétóre, cá cele ce se audu in parlamentele
din Vien'a si Budapest'a, trebuie se ne punemu
pe ganduri.

Un'a din scenele cele mai turbulente s'a pe-
trecutu in senatululu imperialu din Vien'a la 30
Oct. cu ocaziunea propunerii deputatulu Schönener,
care a cerutu cá se se aléga o comisiune, care se
cercezeze déca este adeveratu ceea ce a sustienutu
fóia „Tagespost“ din Graz, ca ministrulu Auers-
perg ar' fi disu catra redactorulu ei, vorbindu
despre impacarea dualistica de asta primavéra:
„Ne mai trebuiáu pentru impacare in senatululu im-
perialu inca cateva voturi si acést'a ne-a costatu
multu!“ — Propunerea lui Schönener nu s'a primitu,

dér' s'au auditu cu asta ocaziune unele lucruri
inspaimantátóre. Deputatulu Schönener a sustienutu,
ca mai multe voturi au fostu cumparate cu bani
si ca elu are date sigure despre acést'a, o acuzare,
care nu póte fi suprimata numai prin strigarile de
desaprobare ale maioritatii.

O asemenea scena s'a petrecutu si in diet'a
ungara, in siedinti'a dela 2 Novembre. Acolo a
sustienutu deputatulu Blasius Orbán, ca guvernulu
a facutu mituiri insemnate la alegeri in Transil-
vania si ca banii intrebuintiati pentru aceste ale-
geri ia tramisu la Cianu unde locuiesce fratele
ministrulu Tisza — si Ernestu Simonyi a mersu
chiaru asia departe a numi pe deputatii transil-
vaneni nesce ómeni venali si usurpatori ai man-
datelor sale. Lui Ladislau Tisza, care a numitu
pe dep. Orbán unu calumniatoriu déca nu va
aduce dovedi pentru inviuririle sale, ia replicatu Orbán
ca va depune pe biroulu adunarei consemnarea
acelor'a, cari au primitu bani.

Fačia cu asemeni acuzari esite chiaru din gur'a re-
presentantiloru tierii este greu a mai vorbi de incredere,
si celu ce o are o póte perde, déca nu se va scóteghimpele
saditu prin constatarea in publicu a adeverulu. Dupa
astfelu de scena cá cea de susu abia a mai potutu sur-
prinde, ca la declararea categorica a ministrulu
Tisza, ca in conferenti'a din Reichstadt nu s'a fa-
cutu nici unu feliu de invoiéla, deputatulu Eötvös
a respunsu totu asiá de categoricu: „Noi nu-o
credemu!“

Vermele neincrederi va ródé totu mai afundu
la fundamentulu vietiei nóstre de statu, pana candu
nu va fi curatitu odata pentru totdeauna prin in-
troducerea unu sistemu de guvernare, basatu pe
dreptate — pe dreptate nu numai pentru unii,
cari apoi se póta exploatá pe ceilalti, ci pentru
toti asemenea.

Din camer'a Ungariei.

De candu s'a deschisu diet'a ungara ministr.
presiedinte Tisza nu mai are pace nici unu mo-
mentu. Elu mai in tóte cestiunile si in cele
secundare trebuie se supórté atacurile cele mai
vehemente din partea opositionaliloru si cu deo-
sebite a kossuthianiloru. Pe langa Helfy Molnár,
Simonyi si altii se distinge earasi vestitulu lup-
taciú de odinióra Madarász, care apostroféza
si intrerupe barbatesce pe ministru mai la fiacare
vorbire. Opositionalii din steng'a estrema, pre-
cumu si cei mai moderati, nu numescu pe ministeriu
altfelu decatu numai „ministeriulu provisoriu“ si
pe Tisza „ministru-presiedinte provisoriu“; ba in
siedinti'a dela 31 Octobre a numitu Helfy pe
ministri „nesce diurnisti mai inalti“. Catra finea
siedintiei adeca a voitu se vorbésca
min.-presiedinte a dou'a óra, atunci s'a sculatu
Ignatz Helfy dicédu, ca voiesce se vorbésca la
regulamentu. In § 141 a regul. dise elu, e pre-
scrisu, ca fiacare deputatu in una si aceeași ces-
tiune se vorbésca numai odata. Esceptiune facu
numai ministri (ilaritate), me rogu: acestia au
dreptulu se vorbésca in totu momentulu, dér' nu-
mai ministrii. Dupa legea dela 1848 inse barbatii,
cari siedu pe fotoliuri, nu mai sunt ministri, ci
nesce diurnisti mai inalti, (ilaritate generala inde-
lungata), cari sunt insarcinati cu conducerea pro-
visorica a afaceriloru. De aceea acesti barbati fora
concessiunea adunarei inca nu potu vorbi mai
multu, decatu odata. (Desaprobati in drépt'a.)
Domnulu Tisza, se intielege, a combatutu pe ante-
vorbitoriu, dicédu, ca si ministrii provisorii sunt
totu asiá de responsabili cá cei definitivi, de aceea
trebuie se aiba si drepturile acestor'a.

Amu citatu numai incidentulu acést'a pentru
de a areta tonulu, in care decurgu luptele parla-
mentari intre opositiune si ministeriulu provisoriu.
Ministrulu-presiedinte Tisza este unu escelentu dia-
lecticu si e deja rutinatu in combaterea Kossuthia-

niloru. Apoi densulu 'si este consciu de indispen-
sabilitatea s'a si ia successu a impedecá deocam-
data secesiunea, ce erá se se faca in ceat'a
mameluciloru, astfelu, ca acuma domnulu ministru-
presiedinte provisoriu alu ministeriulu provisoriu,
dispune si de-o maioritate parlamentara provisorie,
care bate in palmi de cate ori vorbesce d. Tisza.
Indata ce ia successu guvernulu provisoriu a reusi
cu reelegerea lui Ghyczy cá presiedinte alu ca-
merei deputatiloru, erá de prevediutu, ca va avé
érasii maioritate in dieta. Multi dintre aderintii
guvernulu, asianumitii „liberali“, sunt in interio-
rulu loru convinsi, ca politic'a lui Andrásy si
Tisza n'a adusu nici unu bine Ungariei, cu tóte
astea ei se temu a accelará caderea acestoru doui
ministri, deórece ea ar' fi semnalulu unoru mari
schimbári, de cari se ingrozesc fiecare maghiaru,
care doresce nu numai esistentia mai departe, dér'
si intarirea sistemu dualisticu.

Interessanta a fostu desbaterea dela 31 Oct.
asupra alegerei membriloru delegatiunei, deórece
cu asta ocaziune a desvoltatu d-lu Tisza periculele,
de cari este amenintiatu dualismulu in urm'a me-
chanismulu seu complicatu, care impedeca
multu si conducerea afaceriloru esterne. Pre-
mitemu, ca opositiunea din dieta si-a datu
tóta silinti'a spre a provocá o manifestatiune
energica a dietei in contra politicei esterióre, ér'
guvernulu a intrebuintiatu tóte mediulócele spre
a impedecá ori-ce manifestatiune de felinlu acést'a,
care ar' prejudecá votulu eventualu alu delega-
tiuniloru. Este mai comod pentru dlu Andrásy
a lasá, cá delegatiunile se judece asupra politicei
sale, ca-ci in delegatiuni mai lesne isi póte asi-
gurá o maioritate, in dieta inse lesne s'ar' poté
intórce fóia in contra lui. Omenii stangei estreme
cu Madarász in frunte, au cerutu in siedinti'a
memorata, cá alegerile membriloru in delegatiuni
se fia amanate pana atunci, pana ce situatiunea
va fi chiarificata si va fi formatu unu ministeriu
definitivu, seu celu puçinu pana diet'a va fi res-
punsu la discursulu tronulu cu o adresa. Este o
periclitare a constitutionalismulu, dise Madarász,
a lasá cá cele mai importante cestiuni se fia con-
duse de ministri provisorii. Se pare, dise elu, ca
intregu provisoriuulu nu este, decatu
numai o tactica. Se vede si din cuventulu
de tronu, ca guvernulu are tendinti'a a aduce
cestiunea ocupatiunei numai inaintea delegatiuniloru
si a-o sustrage competintiei dietei s. a. La astea
a respunsu Tisza, sustienendu, ca dincontra dis-
cursulu tronulu provóca pe dieta a se ocupá cu
acea cestiune, pana se voru aduná delegatiunile si
diet'a se si póte pronuciá asupra cestiunei orien-
tale inaintea delegatiuni, ca-ci nu va fia amanata,
propune deci cá se se aléga fora intardiare membri
delegatiunei ungare. Vorbindu despre greutatile,
ce le prepara mechanismulu dualisticu politicei
esterióre a monarchiei, dise ministrulu intre altele:

„Panemu casulu, ca diet'a ungarésca ar' decide, cá se
esimu din Bosnia si Henzegoviu'a. Madarász: Ar' fia
bine se decida asia! Tisza (continuandu) Ea nu va face
acést'a nici intr'unu casu, ca-ci nu va voi, cá esistentia
monarchiei si intrens'a aceea a Ungariei se devina impos-
sibila (aprobari in drépt'a; sgomotu in steng'a estrema).
Cealalta camera (din Vien'a) ar' decide inse, cá ocupatiunea
seu chiaru, cá acele provincii se fia anesate. Acuma asiú
voi se sciu, cumu ar' poté se conduca in casulu acést'a
unu ministru fia ori si cine politic'a esterióra? Principiulu
acést'a ar' duce in practica dualismulu ad absurdum (Apro-
bare in dreapt'a) Indata ce, in locu se le usiramu prin
portarea nóstra, amu inmultu inca greutatile imanente
organismulu dualisticu, s'ar' poté intemplá numai
doue lucruri: Séu ca se va aratá, ca este cu nepotintia o
conducere a politicei esterióre, ca functiunea regulata a
masinarie de statu nu se póte continuá in casurile unoru
complicari — si atunci voru reusi aceia, cari nu
voiescu sistemulu dualisticu si sunt gat'a
alu jertfi. Séu, in casu, ca ide'a dualistica s'ar' dovedi

mai tare, s'ar' constată, ca monarhia, care tiene la această idee, nu e capabila de nici o actiune; esistența monarhiei ar' cadé atunci prada aceluor poteri, in a carora interesu este perirea ei. (Aplause in dreapta Sgomotu in steng'a). Ca-ci esistența unei monarhii, care nu e capabila a întreprinde o actiune esterióra, fara cá se provóce in intrulu seu frecari, nu va fi respectata de nimenea. (Asia este! in dreapta) Rogu pe toti dnii deputati, cari voiescu se sustiena deocamdata sistemulu dualistic, pana ce se va creá ceva mai bunu prin consensulu tuturor factoriloru, cá se se gándesca, ca o s'guduire a acestui sistemulu nu ne va aduce ceea ce multi dorescu, si si io dorescu in catuva, ci ea va duce dincontra la ceva, de care prevedinti'a se ferésca Ungari'a, ea va duce la centralisatiune. (Asia este! in dreapta. Sgomotu in steng'a.)

Actulu de acusatune contra ministeriului Tisza.

Actulu de acusatune alu kossuthianiloru, care a fostu compusu de maiortatea comisiunei de 12 alésa pentru acestu scopu, formuléza 3 puncte de acusatune, cari le publicamu mai in josu impreuna c'unu estrasu din acestu actu voluminosu, care in sine contine puține idei noué. Minoritatea comisiunei memorate voiá, cá actulu se fia compusu in termini multu mai aspri, maiortatea partidulu estremei stange inse a respinsu elaboratulu minoritatii comisiunei si a admisu pe acela moderatu alu lui Ernest Simonyi, care fú supusu dietei.

Actulu de acusatune este introdusu de urmátóriele consideratiuni mai de capetenia :

„Natiunea maghiara e o sincera aderintia a staruintiloru pentru libertatea si civilisatiunea nationalitatiloru slave.(?) Dér' influintia sistematica a Russei asupr'a aceluor nationalitati tinde la unirea séu confederatiunea loru. Asemenea tendintie esercita o influintia iresistibila asupr'a nationalitatiloru slave din Ungari'a si Austri'a. Aceleasi tendintie si aceleasi elemente, cari au lucratu pana acumu in contr'a Turciei, voru lucrá de adi inainte pentru slabirea Ungariei si Austriei si mai tardiu voru nimici esistența nóstra de statu. Ide'a panslavismulu se va aliá cu puterea Russei in contr'a nóstre, dupa cumu s'a aliatu in cursulu resbelulu in contr'a Turciei. Acésta aliantia va bombardá otarele nóstre, a caroru aperare erá cu multu mai usióra, déca integritatea Turciei, libertatea Dunarii si independintia Romaniei ar' fi fostu ocrotite in sensulu tractatelorulu.

„Natiunea maghiara a simtitu instinctivu, ca acumu asiá numit'a aliantia a celoru trei imperati si-a propusu impartirea Turciei si ca pentru realizarea aceluor scopu ministeriulu comunu, in intelegere cu guvernulu maghiaru, a datu mana de ajutoriu. Ea a simtitu instinctivu, ca guvernulu, prin declaratiuni neadeverate, prin denaturarea faptelor si prin amagirea natiunii, se silí a creá fapte implínite, ca-ci tóte s'au intemplantu contrariu cu promisiunile sale solemne.

„Romani'a, in osebite ronduri, a cerutu ajutoriulu nostru in contr'a ocupatiunei rusesce si pentru aperarea drepturiloru ei intemeiate, si totusi, cu sciintia si invoirea anticipata a guvernulu nostru, a perdutu un'a din provinciile sale cele mai in floritórie, independintia s'a a fostu ciuntita si impinsa de forti'a impregiariloru, a fostu tarita in cerculu de putere alu Russei. Bulgari'a, avendu administratiune russa si guvernulu militariu russu, e transformata, in adeveru, intr'o provincia rusesca. Rusi'a, ocupandu Basarabi'a pana la Dunare de dreptu si de faptu, a devenitu o putere dunaréna. Libertatea navigatiunei pe Dunare si comerciulu nostru in Orientu au devenitu fórté problematice. Gelosi'a natiunei vecine italiene a fostu desteptata si abia s'a terminatu ocuparea celoru doué provincii, si dejá se manifesta tendintiele slaviloru in contr'a nóstre.

„Presiedintele cabinetulu maghiaru si ministriulu de esterne au declarat de nenumerate ori inaintea corpuriloru legiutóre, ca intre Ungari'a, Austri'a si Rusi'a nu exista nici unu feliu de invoiéla in cestiunea Orientulu. Dér' cele intemplate dovedescu in deajunsu, ca acele declaratiuni au fostu neadeverate, facute numai in scopu de a amagi corpurile legiutóre. Avendu in vedere mersulu evenimentelor si declaratiunile pressei europene si considerandu, ca insusi d. ministru comunu de esterne a recunoscutu mai de multe ori, ca intre cei trei imperati exista o intelegere in cestiunea Orientulu, trebuie se tienemu de adeverata declaratiunea barbatiloru de statu din strainatate, ca guvernulu nostru s'a invoitu de mai inainte cu Rusi'a, celu puçinu pentru o impartieála partiala a Turciei.“

Apoi urméza aceste 3 puncte de acusatune :

a) Acusamu guvernulu, ca in cestiunile Orientulu in cursulu resbelulu russo-turcescu, in intelegere cu ministeriulu comunu, calcandu cu premeditare constitiunea, a comisu nesce fapte si neglijentie, cari vatama interesele Ungariei si si ale Austriei si le periclitéza pentru viitoriu.

b) Acusamu guvernulu, ca in intelegere cu ministeriulu comunu, a silitu pe Ungari'a si pe Austri'a la grele sacrificii de bani si sange si acésta a facut'o insielandu factorii constitutionali.

c) In fine acusamu guvernulu, ca, spre a poté ocupá Bosni'a si Herzegovin'a, au efectuatu astfelu de fapte si au datu astfelu de ordine in catu ele vatama garanti'a constitiunii, hotarirea legiloru esistente, libertatea personala a cetatieniloru si santieni'a proprietatii. Pentru aceste actiuni si abusuri guvernulu trebuie, conformu art. 3 din legea dela 1848, se fia pusu in stare de acusatune.

„In tóte aceste procederi este culpabilu guvernulu comunu, si in prim'a linia comitele Andrassy, si este de speratu, ca corpurile respective voru trage la respundere si pe membrii guvernulu comunu; de vreme ce inse, conformu pactulu din anulu 1867, este garantata participarea guvernulu ungurescu la conducerea politicii esterióre si de vreme ce faci'a cu corpurile legiutóre ungare este mai antaiu de tóte responsabilu ministeriulu ungurescu apoi propunemu, ca membrii ministerulu ungurescu responsabilu, aceia, cari se mai afla in functiune, si cari au esitu intre acestea din functiune, cá Bela Pérczel, ex-ministru alu justitiei si Kolomán Széll, ex-ministru de finantie, se fia pusi in stare de acusatune.“

Din motivele aretate se potu estrage urmátórele: Primulu punctu alu acusatunii este motivatu cu aceea, ca guvernulu n'a indeplintu drepturile si obligatiunile impuse prin tractatulu de Paris, ca elu, in intelegere cu Rusi'a, a permis violarea libertatii Dunarii si a integritatii Romaniei. Tóte acestea s'au efectuatu pe bas'a intielegerii dela Reichstadt si a aliantiei celoru trei imperati, care le-a ascuns pe amendoué, ba inca le-a si negatu, si s'a efectuatu printr'o espunere falsa a actiuniloru indeplinite séu meditate. Acésta contine o incalcare premeditata a paragrafulu optu din articolulu de lege XII din 1867.

Motivarea celui de alu douilea punctu afirma, ca guvernulu a acceptatu in Berlinu unu mandatu ne-lamuritu, ca n'a incheiatu nici o conventiune cu Turci'a, ca a executatu mandatulu dela Berlinu fara aprobarea corpuriloru legiutóre, ca a disolvatu Reichstagulu mai inainte de espirarea termenulu legalu alu duratei lui, ca a smulsu cele 60 milióne sub nesce dari de séma atatu de false si ca in fine a inceputu campania intr'unu chipu nepriceputu, cu fortie ne-suficiente si cu periclitarea armatei.

Celu de alu treilea punctu este motivatu cu aceea ca guvernulu, violandu alu doilea articulu din lege, a inceputu resbelulu fara a intrebá corpurile legiutóre, ca a intrebuintiatu armata ungara in afara de fruntariile tierii, violandu astfelu articolulu 3 din legea dela 1848, fara cá acésta ordonantia a ministriulu ungaru se fia contra-semnata de monarhu, ca regele n'a publicatu nici o proclamatiune catra natiune, ca contrariu cu paragrafulu 10 alu articolulu 40 din legea dela 1848 rezervistii au fostu chiamati in serviciulu activu fara unu ordinu regalu si in fine, ca trasurile au fostu recquisitionate cu forti'a pentru trebuintiele militare, incalcandu-se astfelu o multime de legi ale tierii, si au fostu intrebuintiate in tieri straine si inamice.

Basarabi'a.

Comisiunea numita de guvernulu romanu pentru predarea Basarabiei, dupa ce a predatu comisiunei russe archivele, a stipulatu, dupa cumu ne spune „Romani'a Lib.“, in modulu urmatoriu afacerile, cari se voru regulá in urma pe cale diplomatica :

1. Se se acorde unu terminu de trei ani pentru cá romanii din Basarabi'a se si reguleze afacerile si se opteze in privintia nationalitatii.

2. Despagubirile pentru impropriatirea tieraniloru dupa legea rurala, se se incaseze de rusi si se restitué statulu romanu, cá acésta se póta impliní indatoririle ce a luat pentru mosiile din Basarabi'a.

3. Mosiile monastiresce din Basarabi'a au se se arendeze de guvernulu romanu.

Comisiunea in tóte actele, ce a semnatu, a evitatu de a se servi de cuventulu retrocedere séu schimbu. Ea a refusat de asemenea de a stabili graniti'a din spre Dunare pana la thalwegulu braçului Kiliei, pe cuventulu, ca tractatulu de Berlinu a acordatu Romaniei delt'a Dunarii, adeca dreptulu de posesiune asupr'a intregulu cursu alu fluviulu.

Prefectii celoru trei judetie din Basarabi'a si adeca prefectulu de Ismailu T. Murgeanu, prefectulu de Bolgradu C. Poteca si prefectulu de Cahulu I. Levescu, predandu si functiunile in man'a rusiloru, au adresatu locuitoriloru proclamatiuni, in cari declara, ca fiindu datori a se supune hotaririi inaltulu tribunalu alu mariloru poteri, administratiunea loru incetéza si le multiamescu caldurosu cetatieniloru bassarabeni pentru nobil'a loru portare si poterniculu ajutoriu ce le-a datu in administrarea judetulu, pofindu-le tóte fericirile ce anim'a loru doresce si va dori si salutandu pe toti cu iubire si recunoscentia.

Congressulu nationalu bisericescu

alu romaniloru gr. or. din Ungari'a si Transilvani'a.

Siedinti'a 11 din 12/24 Oct. a. c. Presidiulu presenta reportulu consistoriulu metropolitianu, prin care se asterne testamentulu fericitulu arhiepiscopu si metropoliu Andreiu Siagun'a, cu unele informatiuni, ce privesce conclusele congressulu din 1874 Nr. 63. Se transpune comisiunei financiare. — Dep. V. Mangr'a considerandu, cá este o trebuintia fórté simtita pentru o formare sciintifica mai superioara a clerulu nostru, considerandu, ca institutele teologice esistente din diferite impregiarari nu potu coresponde acestei necesitati fórté simtite, considerandu mai departe, ca numai prin o cualificatiune mai inalta sciintifica vomu ajunge a regulá cu mai bunu succesu si positiunea preotiloru in ce privesce partea materiala, propune: „Maritulu congressu se constata trebuintia unui institutu superioru de invetiamentu teologicu pentru metropoli'a intréga si se faca dispositiunile de lipsa pentru punerea in lucrare a acestui lucru. Se transpune comisiunei scolare.

Urméza la ordinea dilei continuarea pertractarei proiectulu pentru regularea parochiloru. Paragrafii 16, 17, 18, 19, 20 pana la paragrafulu din urma 27 inclusive se primescu parte neschimbati parte cu unele modificari si adause. In urma comisiunea prin reportoru seu propune, cá acestu regulamentu se se introduca in protocolu din cuventu in cuventu sub litera anumita. Se primesce. Pentru completarea intregulu dep. Hodosiu propune a se spune, candu acésta lege are se intre in vigore. Presidiulu reflecta la acésta, ca se voru luá dispositiunile necesare indata ce legea va fi primita in a treia cetire. Cu acesta se incheia siedinti'a.

Siedinti'a a 12 din 13/25 Oct. a. c. Dupa ce presidiulu presinta mai multe harthii sosite la congressu, cari se transpunu comisiuniloru respective, urméza ordinea dilei, care este desbaterea speciala asupra regulamentulu parochiloru.

Reportulu comisiunei propune adaugerea la proiectu a unui § finalu, care se contine clausul'a sanctionarei si publicarei acestui regulamentu. Episcopulu Popasu face apelu catra congressu pentru a nu luá hotariri definitive in privintia regularei parochiloru, ca-ci impregiarile diferiteloru eparchii nu sunt inca de asia, pentru a poté crea o lege generala. Multe si varii sunt lipsele, ce se voru mai ivi in urm'a aplicarei regulamentulu din cestiune. Propune, cá regulamentulu parochiloru se se decreteze de provisoricu. Presidiulu suleva intrebarea, ca acésta lege nu cumva ar' trebui supusa sanctiunei corónei in intielesulu art. de lege XIII din 1868. Vicariulu Popea nu afla nici decatu lips'a, ca acestu regulamentu se se supuna sanctiunei, ca-ci elu este creatu pe bas'a stat. org. deja sanctionatu. Numai candu noi amu votá o lege, care ar' modificá statutulu organicu, amu fi necesitati a o supune sanctionarii. — Presidiulu formulandu § 29 in chipulu urmatoriu: „Acestu regulamentu intra in vigore in modu provisoricu la 1 Ianuariu 1879. Congressulu primesce. Regulamentulu parochiloru se primesce apoi in a 3-a cetire (cu puține modificari stilistice, cari au rapitu congressulu timpu de peste o óra) si cu publicarea lui se insarcinéza consistoriulu metropolitianu. — Acelasiu reportoru reportéza despre proiectulu de regulamentu pentru regularea parochiloru asternutu de catra sinodulu eparchialu din Caransebesiu si propune, ca congressulu se nu-lu iá in considerare, ci se indrumé pe sinodulu respectivu a se conformá regulamentulu votatu de congressu. Asupr'a acestui obiectu se nasce o desbatere lunga si in fine se primesce propunerea comisiunei intr'o stilisare mai precisa. Proiectulu pentru dotarea parochiloru, asternutu de acelasiu sinodu, se transpune cons. metr. pentru alu folosí

că materialu la unu proiectu pentru intrég'a metropolia.

Comisiunea „strinsu bisericesca“ prin reportorul seu Iosifu, propune la reprezentatiunea sinodului protopresbiterialu din Siri'a a se tipări cartile bisericesci cu literile latine — că congressulu se hotărăsca in principiu tiparirea cartiloru bisericesci cu litere latine. Punerea in lucrare a acestei hotariri se conrede sinodului episcopescu. Congressulu primesece propunerea majoritatii comisiunei, dapa-ce presidiulu a formulat'o mai precisu.

Mai departe propune report. Radulescu că reportulu consistoriului metropolitanu despre activitatea s'a, care contine date statistice fôrte interesante si se va tipari dimpreuna cu protocoalele siedintieloru congressuali, se se ia la cunoscintia si se se indrumé consistoriulu a satisfice in viitoriu § 47 a statut. org. — In fine se primesece propunerea cav. Puscarin că proiectulu de regulamentu pentru afacerile interne ale consistoriului metropolitanu se se primésca en bloc si se se in-sarcineze consistoriulu a veni inaintea congressului viitoriu cu unu nou proiectu amelioratu pe bas'a esperiintieloru facute.

Dupa „Tel. Rom.“

(Va urmá.)

„Biserica si Scol'a“ din Aradu aduce unu estrasu din reportulu comisiunei bisericesci asupra activitatii consistoriului metropolitanu, care a fostu desbatutu in siedintia 12. Din acestu reportu se vede, ca in decursulu periodului dela 1875—1878, au intratu la consistoriulu metropolitanu preste totu 705 piese, din cari de competinti'a consistoriului metropolitanu, cá senatu strinsu bisericescu au fostu 218 piese, si s'au resoltitu parte in siedintia, parte pe cale presidiala.

Cause matrimoniale au incursu la consistoriulu metropolitanu din Archidieceasa 35; din dieces'a Aradului 1; din dieces'a Caransebesiului 1; dela consistoriulu Oradei mari 0. — Cause disciplinare din Archidieceasa 2; Dieces'a Aradului 12; Dieces'a Caransebesiului 4. Sum'a 18. — Numerulu sufleteloru in provinci'a metropolitana a fostu cu finea anului 1877 in Archidieceasa 674,526; in Dieces'a Aradului 327,060; in Dieces'a Caransebesiului 342,376; in districtulu Oradei-mari 150,471. Sum'a 1.494,433. — In Archidieceasa. 965 matre, 209 filie, 103 vacante; Dieces'a Aradului: 303 matre, 72 filie, 26 vacante; Dieces'a Caransebesiului 411 matre, 81 filie; Distr. Oradei-mari 288 matre, 169 filie, 48 vacante. Sum'a 1867 matre, 481 filie, 177 vacante.

Biserici au fostu cu totulu 2136 si adeca: In Archidieceasa 1192; in Dieces'a Aradului 326; in Dieces'a Caransebesiului 323; in districtulu Oradei-mari 296. Sum'a 2137. — S'au nascutu in Archidieceasa 22,798; Dieces'a Aradului 13,934; in Dieces'a Caransebesiului 15,124. Districtulu Oradei-mari 6380. Sum'a 58,236. — Numerulu mortiloru a fostu in Archidieceasa 20,381. Dieces'a Aradului 13,941; in dieces'a Caransebesiului 15,136; districtulu Oradei-mari 7045. Sum'a 56,502. — S'au cununatu in Archidieceasa 4302; in dieces'a Aradului 3055; in dieces'a Caransebesiului 3301; in districtulu Oradei-mari 1063. Sum'a 11,721.

In comparatiune cu anulu premergatoriu 1876 resulta: a) la numerulu sufleteloru unu crescentu de 583 suflete, inse cu privire la singuraticele eparchii, afara de archidieceasa unde se arata unu plus de 6497 suflete, in tóte celelalte eparchii a decrescutu numerulu sufleteloru, si anume: in dieces'a Aradului cu 5204; in dieces'a Caransebesiului cu 635; in districtulu Oradei-mari cu 75 suflete; — la numerulu b) nascutiloru unu minus de 4703; c) a mortiloru unu plus de 1637 si d) a cununatiloru unu minus de 933.

Numerulu protopopiateloru si statulu personalu clericalu in metropolia se cuprinde in urmatóriele: In Archidieceasa sunt 41 protopresbiterate; in dieces'a Aradului 11; in dieces'a Caransebesiului 10; in districtulu Oradei-mari 7; de totu 69 protopresbiteriate. Protopresbiteri actuali sunt 49; administratori protopresbiteriali 20, capelani 153, diaconi 6. Afora de acesti'a mai sunt 3 archimandriti si 4 protosinceli.

Din camer'a romana.

D. presiedinte alu consiliului si ministru de lucrari publice I. Bratianu.

(Urmare.)

Dloru, am trecut in viet'i'a mea priu multe vicisitudini si prin multe nenorociri, dér' niciodata si nicairi nu m'am simtitu mai nenorocitu de cumu am fostu la Berlinu;

si cu tóte, ca am fostu in positiunea cea mai nenorocita, inse n'asi fi preferitu se o schimbu cu aceea a unor'a dintre plenipotentiarri dela congressulu din Berlinu, fiindu-ca celu puginu nu am fostu silitu se facu ceva in contra consciintiei mele, cá unii din plenipotentiarri. Pacea se impunea Europei, toti au fostu siliti se 'si plece capulu si se'si inece orice durere, orice amoru propriu. Ei! Dloru, déca onor. d. Maiorescu venia si dicea: guvernulu ne-a angagiatu si noi nu avemu decatu cu unanimitate se consimtimu la ceiaze guvernulu ne-a angagiatu; si pe urma, dupa ce se va face votulu, acela, in unanimitate se ne dè in judecata se ne tramita la curtea de casatiune, atunci 'lu intielegeamu si me uneamu cu ds'a. Dér' candu vine dlui se dica, ca noi cu asemenea midiolóce insielamu Europ'a, ca noi cu asemenea midiolóce facemu unu actu anticonstitutionalu, 'lu asiu intreba mai antaiu de tóte, care este actulu nostru anticonstitutionalu? Sunt fericitu, ca d. Maiorescu, fostu ministru alu cabinetulu dloru Lascaru Catargiu, care a fostu datu in judecata de votulu aprópe unanimu alu Camerei, pentru ca dela inceputu pana la finitu n'a facutu, de catu se calce Constitutiunea, sunt fericitu, ca ds'a vine astadi se se faca professoru de constitutionalismu! (Aplause prelungite).

Déca persón'a nóstra, déca fiinti'a nóstra in guvernulu preocupu pe d. Maiorescu, dica Ds'a, ca votulu de astadi, care este pentru tíera, ér' nu pentru ministeriu, nu 'lu potemu da de catu cu unanimitate, unésca-se si D-s'a a formá acésta unanimitate si noi a dou'a di ne ducemu de pe acésta banca. Dér' dnu Maiorescu nu dice asia. Ds'a nu numai, ca 'si face tóte reservele, dér' dice, ca aceea-ce facemu este anticonstitutionalu, ca mistificamu Europ'a. Ce este aci anticonstitutionalu? Intielegemu se dica acést'a, deca ar' fi fostu vorb'a de unu tractatu, pe care noi 'lamu fi inchieiatu cu un'a séu mai multe poteri straine, ca-ci negresitu, atunci, era nevoia de unu proiectu de lege. Dér' in casulu de faci'a este unu tractatu facutu de poteri cele mari ale Europei, tractatu, in care unele articole ne privescu pe noi, si altele nu, unele articole, cari ne facu noue o obligatiune amara, grea, tractatu in faci'a carui'a trebuie se ne supunemu. Ce avemu dér' se facemu noi? Camer'a adera, consimte, autorisa séu nu pe guvernulu de a se conformá acelu tractatu. Ce póte fi de legiferatu aci? Avemu ceva a pune dela noi? Avemu unu tractatu, care este a se face intre Romani'a si alte poteri? Nici de cum. Este unu tractatu facutu de congressulu europénu, pe care nu potemu se 'lu modificamu, si in privinti'a carui'a nu potemu luá alta solutiune de catu, ca ori se primimu, ori se nu'lu primimu.

Onor. dnu Maiorescu dice, ca acésta resolutiune a nóstra in privinti'a tractatulu dela Berlinu nu póte se aiba o valóre constitutionalu. Patrioticu este, ca tocmai D-sa, care scie, ca nu tóte poteri ne sunt amice, se ié o asemenea atitudine si se dé tocmai d-s'a inimiciloru nostri argumente, ca nu amu urmatu intr'unu modu corect? Onor. dnu Maiorescu dice, ca noi ne amu angagiatu, pare ca noi amu fi avutu a face cu nesce poteri asiatiche. D-s'a scie, ca tóte poteri europene, afara de Russi'a, au guverne constitutionale. Apoi déca nisce simplii contractii sunt presupusi, ca sciu legile tíerei unde au luat ceva intreprinderi, cumu credeti dv. ca guvernele celorlalte poteri nu apreciéza insemnatatea cuventulu, candu guvernulu nostru a disu, ca elu va consultá corpurile legiutórie in privinti'a tractatulu dela Berlinu? Noi vorbimu cu poteri civilizate, dela cari amu luat regimulu constitutionalu; ele sciu ce va se dica aceea declaratiune a nóstra, fara se aiba nevoie de lectiunile constitutionale ale dlui Maiorescu, ele sciu, ca poterea executiva nu léga decatu in ceea ce are deplinu autorizare de a inchiái in modu definitivu. Candu d. Maiorescu ne a intrebatu, care este opiniunea nóstra, noi amu respunsu dela inceputu, ca noi credemu, ca Camerele trebuie se primésca dispositiunile tractatulu dela Berlinu, trebuie se ne autorise se le panemu in lucrare. Ce alta declaratiune mai clara voiesce ds'a? Dér' dice d. Maiorescu, ca noi v'amu legatu mainile. Nicidécumu, dloru, aveti tóta libertatea a luá ori-ce decisiune veti voi. Noi inse ve declaramu, ca déca dvóstra veti luá o alta decisiune de catu aceea, ce noi credemu, ca este in folosulu tíerei, atunci ne vomu retrage, si ferice pentru d. Maiorescu, ca va veni ds'a se ne ia locul.

Noi dér' v'amu spusu opiniunea nóstra din capulu loculu. Indata ce am ajunsu in Bucuresci, si am vediatu, cari sunt dispositiunile generali in Europ'a in privinti'a nóstra, indata am depeasiat agentulu nostru dela Berlinu, care ne intrebá ce are de gandu se faca tíer'a? Si 'i-am disu, ca tíer'a este in doliu, dorerea este mare, decatu sunt incredintiatu, ca ea va sci se'si biruiesca dorerea, precumu ostirea a biruitu pe inamicu pe campulu de resbelu. Acést'a este credinti'a mea, pe care o spunu la toti, ca tíer'a are destula minte si destulu patriotismu, cá se se supuna vointiei Europei (aplaude). Cu acést'a am legatu Camer'a? Cu acést'a am prejudecatu cestiunea? Cu acést'a noi ne-am angagiatu in ceva? Am spusu numai opiniunea nóstra si candu camerile se voru pronuntia altfelu, noi nu vomu mai poté remané pe acésta banca, fiindu ca nu am mai fi fidel'a espressionu a dvóstre. Dér' noi nu amu legatu

intru nimicu Camer'a si acést'a o sciu tóte poteri europene, dela cari noi amu invetiatu constitutionalismulu, ér' nu ele dela noi.

Prin urmare, dloru, noi avemu nevoie de unu votu alu dvóstre in privinti'a tractatulu din Berlinu, fia acelu votu dá séu bá. Dér' dice onor. d. Maiorescu: Ne ascurati dvóstra, ca tóte poteri, nu numai Austri'a, ne voru recunósce independinti'a? Fiindu-ca cele alte poteri, dice ds'a, nu recunoscú independinti'a pana nu vomu esecutá pe deplinu, in tóte clausele sale, tractatulu dela Berlinu. Dicandu aceste cuvinte, ds'a are aerulu de a aretá, ca acolo este ceva perfidu, ceva anormalu, care trebuie se destepte grijele nóstre. Austri'a si Russi'a, poteri limitrofe cu tíer'a nóstra, si care au barbati intielepti in capulu afaceriloru, au recunoscutu deja independinti'a nóstra. Austri'a inca a facutu mai multu decatu Russi'a, ea a recunoscutu cea de antaiu Domnitoriulu nostru titulu de Altetia Regala, si a tramisu indata plenipotentiarri pe unulu din barbati cei mai distinsi ai diplomatiei sale. Pentru ce? Fiindu ca sunt banuieli in Europ'a, ca Austri'a nu vede cu ochi buni in fiintiandu-se o Romania puternica, si ea a voitu se arate Europei, ca este de interessulu ei, ca romanii se fia independenti si puternici, se nu se opuna la desvoltarea si intarirea loru. Cine acum ne intereséza mai de aprópe pe noi? Negresitu, ca acestia nu potú fi decatu vecinii nostri, cu cari suntemu mai multu in relatiuni. Ei bine, Austri'a si Russi'a s'au grabitu a ne recunósce independinti'a. Speru ca esemplulu datu de aceste doue poteri are se fia numai de catu urmatu si si de celelalte, déca nu se voru gasi romani, cum a fostu d. Maiorescu, care se vina se dè preteceste strainiloru de a ni se opune. Eu am declaratú la mai multi diplomati, ca asi fi fôrte fericitu de onorea ce ne-ar' face, cá se ne tramita catu se póte mai mari plenipotentiarri; ca-ci pana in fine, sunt incredintiatu, ca au se ne recunósca independinti'a mai curéndu séu mai tardiu. Numai se nu le damu noi pretecestu se fia contra nóstra. Déca noi amu declará, ca nu ne conformamu tractatulu dela Berlinu, atunci negresitu, ca amu fi priviti in tóta Europ'a cá unu elementu de turburare. Dér' candu noi ne vomu implini tóte obligatiunile puse de acelu tractatu, nu vomu mai avé se ne ingrigmu de viitorulu natiunei. Am dis'o si o repetu: Candu me intrebá la Berlinu, ce am se dicu romaniloru: Le voiu dice, ca acumu nu avemu se ne mai luptamu afara; ca ne vomu intari in intru; vomu desvoltá aci tóte fortiele nóstre, tóte resursele nóstre, cá se respundemu la credinti'a ce are Europ'a in noi, ca suntemu unu poporu civilisatu, care nu ne mai ocupamu adi de catu a asigurá libertatea Dunarei, ca voimu se fimu unu elementu de ordine si se servimu de esemplu celorlalte popóre din Orientu. (Aplause.)

D-loru, ni s'a cerutu se facemu declaratiune. Declaratiunea amu facut'o, parerea nóstra si convictiunea nóstra e ca tíer'a trebuie se se supuna, se se conforme dispositiuniloru tractatulu dela Berlinu si d-vóstra ati vediatu efectele acestei declaratiuni, ca-ci tocmai aceea ce dice d. Maiorescu, ca o tíera, care este ocupata de armata straina, este o tíera nenorocita, tocmai aceea amu voitu noi cu portarea nóstra, care d-s'a dice, ca este fôrte dibace, póte, dér' este leala, si de aceea are lumea incredere in noi, tocmai aceea cu portarea nóstra amu voitu se inlaturamu si d-vóstra ati vediatu, ca de unde Bucurescii erá plinu cu armata russa, acumu mai, ca nu se vedu de locu russi in Bucuresci si de si ei au dreptulu virtualu de a trece pe aci, inse vedeti, ca numai facu usu de acestu dreptu; si apoi tóta lumea le-ar' fi disu: la ce mai stati in Romani'a, candu ea esecuta tractatulu de Berlinu, candu ea 'si tramite armat'a pe acasa? Ei, d-loru, noi amu facutu totu ce trebuia si totu ce ne erá in potintia se facemu, cá se usuramu tíer'a de armatele straine. Nu suntemu in positiunea d-lui Thiers si nici nu avemu pretensiunea de a fi cá densulu, dér' cu midiolócele ce avemu, déca Russi'a ne ar' fi cerutu nu sciu cate milióne, sunt siguru, ca Romani'a le-ar' fi datu cu multa buna vointia, dér' nu ne cere milióne, ci ne cere cu totulu altucev'a. Ei, dloru, noi amu intalnitú pe plenipotentiarri Europei si amu cerutu dela toti, cá se staruiesca se ne golésca tíer'a, fiindu-ca la noi au intratu prin o conventiune si au intratu numai pentru a face resbelu. Astadi este pace si nu au cuventu cá se mai tréca pe la noi, ci se se întórca pe mare. Congressulu n'a voitu se ne dé nici unu respunsu, si a decisu ceea-ce ati vediatu. Atunci noi amu disu: Dupa-ce ne ati luatú Basarabi'a, celu puginu ceea ce ne mai remane, este alu nostru? este cas'a nóstra? Recunósceți acést'a? Apoi cumu ati dispusu d-vóstra intrarea si siederea strainiloru in cas'a nóstra? Respunsulu a fostu: Nous n'avons pas pu faire autrement. Ei bine, cu intieptiunea nóstra vomu face cumu amu facutu pana acumu, cá acésta ocupatiune si trecere se se sferiesca cu o óra mai inainte pentru tíer'a nóstra, si credu, ca nici Russi'a nu mai are interessu se ocupe tíer'a, si vedu chiaru, ca'si redica podurile de pe Dunarea de susu. (Va urmá.)

D i v e r s e .

(Perderile nóstre in Bosni'a.) Pe bas'a listeloru oficiale asupra perderiloru si a re-

pórteloru dela diferitele spitale, impartasiesce „Correspondința de Budapesta“ perderile totale ale armatei in Bosni'a si Herzegovin'a cu acelu adausu inse, ca hussarii cadiuti la Maglay, mortii cadiuti la assaltulu asupra fortareției Bihaci si mortii si raniti din luptele dela Peci, nu se afla inca publicati in listele oficiale si prin urmare nu sunt adausi la cifrele urmatóre. Perderea totala este de 4786 ómeni si adeca: 3885 raniti, 666 morti si 235 disparuti. Dintre acestia a perduťu infanteria 4303 ómeni si adeca: 3504 raniti 600 morti si 199 disparuti; ér' bataliónele de venatori 330 ómeni si adeca: 282 raniti, 46 morti 2 disparuti: cavaleri'a a perduťu 25 ómeni si adeca: 19 raniti, 3 morti si 3 disparuti; artileri'a 45 de ómeni si adeca: 40 raniti si 5 morti; corpulu de geniu 4 raniti; corpulu de pioniri 5 raniti, 1 disparutu; corpulu sanitaru 1 ranitu, 2 disparuti; dela trenu au fostu raniti 10 ómeni si unulu mortu: dela intendentia 1 ranitu si 1 mortu; armat'a teritoriala austriaca c. r. a avutu 9 raniti 10 morti si 28 disparuti. Cele mai mari perderi le au suferitu regimentele de infanteria 22, reg. 8 si in lini'a a 3-a reg. de inf. 39.

(Dela Congressu.) „Tel. Rom.“ ne spune, ca Luni la 2^{1/2} óre s'au terminatu siedintiele Congressului nationalu-bisericescu din Sibiu.

(Scóla agronomică din Mediasiu.) Din Mediasiu i se scrie diariului „Sieb. Deutsches Tageblatt“, ca scóla agronomică de acolo este din anu in anu mai bine frecuentata, o dovéda mai multu, ca poporatiunea de pe sate incepe a se convinge ca spre a coresponde pe deplinu recerintieloru de astadi ale economiei rurale, pe langa prac'sa indatinata mai e de lipsa si o suma óre-care de cunoscintie scientifique: Institutulu agromonicu avú la finea anului trecutu 18 scolari, pre candu in anulu acest'a, 1878/9, s'au insinuat spre primire 30 de frecuentanti. De astadata este frecuentata si clas'a a 3-a nou infintiată, cursulu specialu pentru cultur'a vinului, care va fi pre-datú c'unu succesu atatu mai mare, cu catu vii'a ce-o possede scóla inca a produsu vinu, si va fi dér' de aci incolo posibilu, cá scolarulu se invetie prin conlucrare practica si prepararea vinurilor si conservarea loru in pivnitie mai bine decatú au ertatu pana acuma impregiurările.

(Militariu.) Escel. S'a comandantulu militaru vice-maresialu bar. de Ringelshheim, carele dela 1870 incóce s'a aflatu in calitatea s'a de comandante militaru in Sibiu, a fostu stimatu si iubitu de toti locuitorii acestei localitati, fara deosebire de nationalitate, si a fostu distinsu cu dreptulu de cetatianu onorariu -- a plecatu cu trenulu de Luni séra la postulu seu celu nou la Brünn. Din incidentulu plecării, Sambata sér'a a datu corpulu oficieriloru unu banchetu de despartire in sal'a dela „Imperatulu Romaniloru.“

„Tel. Rom.“

(S'a inceputu!) Cu cuvintele aceste introduce „Romanulu“ urmatórea notitia: „Autoritatile din Basarabi'a alipita la Russi'a de congressulu dela Berlinu au luatú deja mesuri de a-o izolá de Romani'a chiaru si in privinti'a intelectuala: ele au opritu intrarea diariului nostru in Basarabi'a. Nu scimu inca, déca acést'a onóre si góna ni s'a facutu numai noue séu si altoru diarielor romanesci.“ („Romani'a libera“ ne spune, ca inca a fostu oprita.) — Adevratu, unu demnu inceputu pentru cei ce 'si aróga titlulu de „liberatorii popóreloru orientale“. —

(Trecerea in Dobrogea.) „Vocea Covurluiului“ din Galati dela 21 Oct. v. aduce urmatórele sciri interesante: „Nu incupe indoiéla, ca apropiata este diu'a, candu trupele romane voru intrá in Dobrogea. Deja unu regimentu de artileria, unulu de rosiori si alu 2-lea de linia se apropia spre Brail'a, unde voru fi de la 25 eurentu. Corpulu de geniu a plecatu spre Silistri'a pentru operatiunea delimitării. Case in Tulcea s'au si inchiriatu pentru autoritati, ér' poporatiunea de diferite nationalitati face pregatiri din ce in ce mai insemnate. Peste 6 arcuri de triumfu, transparente etc., sunt pregatite in Tulcea de catra romani, turci, bulgari, tatari si evrei. Inscriptiunile facute de transparente, figurile alegorice ce infaçisíeza, talmacescu simtiemintele de afectiune si nerabdare, cu cari dobrogienii ascépta pe romani. Speramu dér', ca fórté curéndu drapelulu romanu va falfai dela Mangali'a pana la Tulcea si Macinu. Trecerea principala, se pare, ca va avé locu pe la Brail'a unde deja podulu este asediatu si o sioseă espressu facuta de geniulu romanu intre Ghecet si Macinu.“

(Primirea ambasadorului austro-ungaru in Bucuresci.) Cetimu in „Monit. of.“: Sambata 21 Oct. v. la órele 11^{1/2} diminetia Esc. S'a d. comite de Hoyos, tramisu estraordinariu si ministru plenipotentiaru alu Majestatiei Sale imperiale si regale apostolice, a fostu primitu impreuna cu personalulu legatiónei austro-ungare la palatulu din capitala in audientia oficiala cu ceremonialulu prescriu. Esc. S'a d. comite de Hoyos a avutu onórea a remite A. S. R. Domnului in presenti'a d-lui Státescu, ministru justitiei, inlocuindu pe d. ministru alu afaceriloru straine, care lipsece din capitala, scrisorile de creantia, cari 'lu acredita in calitate de tramisu estraordinariu si ministru plenipotentiaru alu M. S. Imperatorului Austriei, rege alu Ungariei, pe lenga persón'a A. S. R. Dupa audienti'a oficiala d. ministru plenipotentiaru a avutu onórea a presentá personalulu legatiónei A. S. R. Domnului si in urma a fostu reconducu la ospelulu seu cu ceremonialulu ce a presidatu la sosire'i. — (Observam, ca n'a fostu esacta telegram'a biuroului dela Vien'a, care dicea, ca comitele Hoyos ar' fi fostu primitu deja in 27 Oct. st. n. In diu'a acést'a s'a fostu presentatu la palatu numai ministrulu residentu russescu br. Stuart.)

(Delimitarea Dobrogei.) Cetimu in „Romanulu“: „Mane Sambata comisiunea europeană pentru delimitarea Dobrogei de Bulgari'a va sosi la Silistri'a. Astadi a plecatu din Bucuresci si comisiunea insarcinata de guvernulu pentru acésta delimitare. Comisiunea nóstra se compune de d. Mihailu Pherichidi, commissariu civilu, si de trei commissari militari; acesti'a sunt: dnii coloneli Slanicénu, Eraclie Arionu si Stefanu Falcoianu. Comisiunea nóstra va avé si oficiari si soldati de geniu pentru a face serviciulu delimitării. Mane voru plecá pentru Silistri'a si dnii Iónu Bratianu Mihailu Cogalnicénu, cari se voru întórce Luni séu Marti sér'a. Delimitarea va incepe dela Silistri'a si va merge, linia drépta, de aci pana la Mangali'a. Asia celu puçiuu glasuieste tractatulu dela Berlinu s'asia avemu dreptu se credemu ca se va face. Pe catu scimu, si pe catu este lesne de prevediutu, noi nu vomu intrá in Dobrogea decatu dupa ce se va sfarsí delimitarea, dupa ce ea se va face in conformitate cu tractatulu dela Berlinu si comisiunea europeană ne va dá posesiunea. Acésta lucrare credemu, ca se va face in vre'o diece dile.“

(Sciri din Romani'a.) „Monitoriulu“ publica decretulu, prin care dnii Michailu Pherichidi si coloneli Slanicénu, Eraclie Arion si Stefanu Falcoianu sunt numiti delegati romani, celu d'antaiu civilu si ceilalti militari, pe lenga comisiunea europeană insarcinata cu delimitarea fruntării intre Dobrogea si Bulgari'a. — „Voc. Cov.“ anuncia, ca Mercuri nóptea a sositu vaporulu de Ismailu, aducéndu aprópe 400 basarabeni, ce emigráu de acolo. Multimea basarabeniloru este asia de mare in Galati, incatu nu se mai gasesce nici o camera libera pe la oteluri, nici chiaru case private. Otelierii ceru pretiuri esagerate. — Calarasiu din Basarabi'a, cari faceau in acelasiu timpu si serviciu de gendarmeria, voru fi trecuti in Dobrogea si asediati pentru acelasiu serviciu prin orasiile principale. — „Rom. lib.“ comunica, ca in preajm'a Brailei deja se afla campate 2 regimente de infanteria, alu 4-lea si alu 8-lea de linia si o compavia de venatori. Totu in acea directiune deja a plecatu regim. 2 de rosiori si unu regim. intaritu de artileria. Joi séu Vineri avea se plece din capitala si regim. 7 de linia. Destinatiunea acestoru trupe e de a ocupá Dobrogea. — Mai multe persóne din Ismailu au oferitu sum'a de 677 lei 30 bani parte pentru ajutoriulu soldatiloru romani raniti, parte pentru cumperarea de arme. Façia cu asemeni fapte de simpatia pentru Romani'a cine ar' poté crede, ca Ismailulu s'a bucuratu, ca a devenitu sub Russi'a?! — Pe sém'a ministrului de justitia s'a deschisu unu creditu estraordinariu de 2000 lei pentru facerea de studii asupra organisarii judiciare si a datiniloru din Dobrogea, si unu creditu de 4000 lei pentru transformarea aceloru studii in proiectu de lege séu in regulamentu de administratiune publica. — „La Voce d'Italia“ afla din Turinu, ca mai multi romani din acelu orasiu visitandu armari'a, printre alte lucruri pretióse aflate acolo, au datu si peste spad'a lui Constantinu Brancoveanu, imbogatita cu ornamente si inscriptiuni romane. Unu consiliariu comunalu ar' fi declaratú, ca municipiulu din Turinu n'ar' face dificultati pentru a-o cede Romaniei.

(Casu de mórte.) Mari'a Popa nasc. Neagoe ca soçia, in numele ei, alu filoru ei: Aureliu, Alexandru, Georgin'a si Matild'a, — alu fratiloru respective sororiloru: Alexandru cu soci'a s'a Elen'a, Nicolau, Dr. Ioanu cu soci'a Veturi'a, veduva Francisc'a Baritiu si Emili'a cu soçiulu seu Basiliu Albinu, alu nepotiloru Iosifu si Simeonu Popa, precumu si in numele numerosiloru consangeni si amici, anuncia cu anim'a plina de doliu, ca **Georgiu Popa**, candu-va proprietariu mare, membru fundatoru alu „Associatiunei transilvane romane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu“ si cive alu acestui opidu, — a repausatu in Domnulu in urm'a unui morbu acutu de plamani in 31 Oct. la 7 óre sér'a, in alu 56-lea anu alu etatei, ér' alu fericitei casatorie alu 21-lea, prevediutu cu santulu Sacramentu alu penitentiei si cu merindea vietiei eterne. — Inmormentarea avú locu in 2 Nov. st. n. la 2 óre p. m. in Cimiteriulu gr.-c. din Blasiu. — Fia-i tie-ri'n'a usióra si memori'a binecuvantata!

Ajutórie pentru raniti din Bosni'a.

Gelou, in 9 Octobre 1878.

Onorata redactiune! Pe campiele Bosniei si Herzegovinei curge sangele siróie. Cei ce sangera acolo pe campulu de onóre sunt mare parte compatrioti, frati conationali, póte chiaru cunoscuti, amici si consangeni de ai nostri, — Firearu inse ori-ce: umanismulu si patriotismulu ne demanda a sari intr'ajutoriulu loru; a sari desclinitu intru ajutoriulu orfaniloru si veduveloru celoru cadiuti cumu si alu vulneratiloru, cá cei ce sunt totu atatea victime crude ale resbelului.

A fi angeru pazitoriu si mangaiatoriu in necasuri, a turná balsamu alinatoriu pe ranele animei, a sterge lacrimile animei suferitóre e destinulu frumosu desclinitu alu femeei. In circumstarile de adi pré grele, potereamu dice triste ale patriei nóstre, servesece patriotulu spre nu puçina mangaiare a animei, vedindu, cumu fiicele patriei nóstre pretotindenea se nevoiescu a coresponde chiamarei loru pré frumóse. Pare ca emularea e in acestu respectu nobil'a loru devisa.

Cu bucuria vedemu acesta si in tinentulu comunei Gelou de lenga Clusiu. Aici pré cult'a patriotic'a si de toti iubit'a comtesa Paulin'a Bethlen, maritata com. Koloman Eszterházy, abia primi dela pré demnulu prefectu séu comite supremu alu comitatului nostru provocarea, ca in cerculu Geloulu se binevoiesca a institui o colecta in favórea orfaniloru si veduveloru celoru cadiuti, cumu si a ranitiloru in resbelulu bosniacu, si numai decatu grabi cu ardórea umanitaria si patriotica, ce-o caracteriseza, a conchiamá inteligenti'a femeesca din cercu, fora distinctiune de nationalitate la un'a consultare pe 20 Septembrie.

Inteligenti'a femeesca din acestu cercu nu se póte numi chiaru mare. — Dér' cine nu scie, ca si puçini potu de multeori face multu, déca nu lipsece bunulu exemplu premergétoriu si insufletirea pentru cauza? Asia se intemplá si in casulu cestiuatú. Cuvintele pré zelosei dómne comtese aprinsera anemele. In urm'a acést'a subprefectur'a se impartí in cercuri si in fiecare cercu se tramise o comisiune de femei colectante.

Eseemplele tragu. Zelulu esemplariu si de modelu alu dómnei comtese presiedinte desteptá multu zelulu dómneloru din comisiuni, cari se invoira din tóte poterile a coresponde misiunei primite dela patriotic'a presiedenta. Documentu alu acesteia e, ca cu tóta micimea numerului inteligentiei femeiesci din acesta subprefectura si cu tóta nefavórea stariloru economice ale poporatiunei in vreo cativa ani din urma, la ratiocinarea facuta in 7 Octobre a. c. se aretá, ca pana acumu din acestu tinentu se adunara 44 chilogramme vestimente, 19^{6/10} chilogr. bandagie, 10^{8/10} chilogramme scama.

Bani gata incursera:

- Pe list'a dómnei comtese Kolomanu Eszterházy: Dela comtesele de Haller 5 fl., Paulin'a Eszterházy 5 fl., sororile An'a si Irm'a Eszterházy 2 fl. dela dómnele Caterin'a Péchy n. Kovács 4 fl., Adamu Csákány 3 fl., Alecs'a Dénes 1 fl., Betegh 2 fl., Ros'a Biluska 1 fl., Amali'a Simonu 1 fl., dela domnulu Ladislaus Vajda 3 fl. si dela unu anonimu 2 fl. Cu totulu 29 fl. v. a.
- Pe list'a comtessei Francisc'a Haller: Dela contele Ioanu Mikes 5 fl., dela domni Ludovicu Rosenberger 1 fl., Iosifu Szabó 5 fl., Ludovicu Aikler 2 fl., din sortitura unoru obiecte 19 fl. 10 cr. Cu totulu 32 fl. 10 cr.
- Pe list'a dómnei Klein nasc. Rosali'a Simonu: Dela dómn'a Frigyesiu Klein 5 fl. si din comuna Capusiulu-micu 3 fl. Cu totulu 8 fl. v. a.

Rosali'a Popu nasc. Baldi, cassier'a comitetului ajutoriuri.

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 6 Novembre st. n. 1878.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	60.20	Oblig. rurali ungare .	73.—
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu) .	62.25	„ „ Banat-Timis. 78.75	
Losurile din 1860 .	112.20	„ „ transilvane. 84.—	
Actiunile bancei nation. 784.—		„ „ croato-slav. 74.75	
„ instit. de creditu 226.—		Argintulu in marfuri .	100.—
Londra, 3 luni .	116.70	Galbini imperatesci .	5.58
		Napoleond'ori . . .	9.36 ^{1/2}
		Marci 100 imp. germ. .	57.85

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipograf'a: Ioane Gótt si fiu Henriu.